

Magdalena Gornik

(NADALJEVANJE)

ČUDEŽNA JED PRI PONOVIH OBISKIH NA GORI V LETU 1852 / DALJE

V četrtek 8. januarja sta bila kaplan Klemenc in g. Janež na Gori prvič potem, ko je v Novicah izšel obrekljivi članek o zamaknjenki. Ker so Magdalenini starši nekaj dni poprej zaklali kravo in ker deklica ni mogla prenašati duha po hrani, se je za tri dni preselila h g. Žagarju, kjer je imela zamaknjeno enako kot doma in kjer je bila neovirana priložnost za opazovanja zamaknjenke.

V ponedeljek 12. januarja je župnik Lesjak opravil med možmi velikonočno spraševanje, zvečer pa obiskal Magdaleno. Ponovno je videl na njenem jeziku hostiji podoben predmet, vendar podobno kakor v lanskem letu tudi tokrat ne čisto natančno, ker je bila luč preveč oddaljena in ker zaradi nepripravljenosti na trenutek, ni imel v roki svetilke.

ENAJST LESJAKOVIH ZAKLIJUČKOV IZ OPISANIH OPAZOVANJ

1. Oba članka v Novicah sta polna krivih dodatkov, posebno članek J. H. (Janeza Hitija)¹ je zlonameren, žaljiv, prepleten z lažmi in pomeni pred Bogom težko odgovorno dejanje.

2. Ekstaze so precej krajše od tistih v preteklem poletju in so posebno ob delavnikih

Slika, ki je visela v sobi Magdalene Gornikove

tako malo pomembne, da bi jih imel človek za posledico naravne bolezni, ko bi deklica ne dobivala v usta izrednih predmetov na nepojasnjen način. Pa tudi te v zadnjem času pogosteje dobiva nevidno kot vidno, čeprav jih je poprej vedno dobivala na viden način.

3. Plaper je za duhovščino nezaželeno breme. Posebno g. Janeža je treba pomilovati, ker je v svoji pobožnosti do tega človeka popolnoma odvisen od njega in se ima za presrečnega, da ga sme kljub svojim skromnim dohodkom prehranjevati in prenočevati, in to predvsem zato, ker ta človek zase trdi, da je za svoje delo neposredno poklican od Marije.

4. Plaper dela v nasprotju z navodili škofije, ko se trudi in še vzpodbuja zanimanje med ljudmi ter samovoljno ponavlja, da je deklica »poklicana, da opominja svoje sodobnike in jih svari pred prihodnjimi kaz-

nimi.« Pogosto po cele dneve presedi pri zamaknjenki, deklico opominja, poučuje in vodi, kar oba z g. Žagarjem zelo težko gledata in zato prosita škofijski ordinariat, naj jima da navodila, kako bi se ga popolnoma znebila.

5. Če se deklica ne bo preselila z Gore, se zdi, da bo prav g. Plaper, ki si veliko dopisuje s tujimi, posebno goriškimi duhovniki, spet privabil na Goro množico radovednih ljudi. Da je to pričakovanje utemeljeno, dokazuje na deklico naslovljeno pismo župnika Kaligarisa.

6. Deklica sama po Plaperjevi izjavi domneva, da ne bo več dolgo ostala v domači hiši, ampak jo bodo preselili nekam, kjer je ne bodo mogli njeni znanci več obiskovati. Številni obiski in hrupno obnašanje domačih pa so ji neprijetni in tudi sama si želi mirnejšega prostora.

7. Dekličini starši so pripravljeni na vse in ne bodo ugovarjali višjim naredbam.

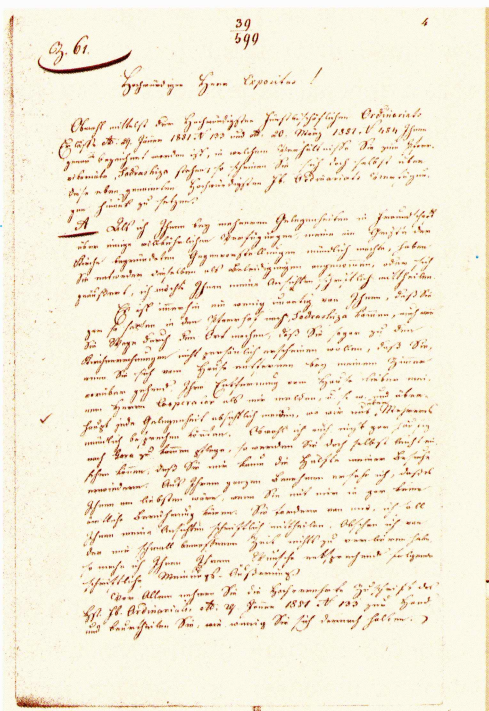
8. Zdi se, da ekstatična stanja, čeprav so vedno krajša, ne bodo tako hitro ponehala sama od sebe.

9. Čeprav zdrav razum vsakega nepristransko mislečega človeka govori, da se bodo ti pojavi vendarle enkrat končali, zahteva ljubezen do bližnjega tudi v primeru, da je deklica naravno bolna, da se ji na neki način pomaga, ker izredno veliko trpi.

10. Trenutno bi lahko deklica prišla za nekaj tednov v kako zasebno hišo, kjer bi jo mogli opazovati le nepristransko misleči ljudje, medtem ko ne bi bilo več nobenih radovednih obiskov, ampak bi jo mogli opazovati možje stroke in poklica, ne da bi iz-

zivali pozornost, in tako ugotoviti, ali je to izredno stanje pri deklici prevara, bolezen, Božji čudež ali pomalem vse skupaj, pomešano med seboj. Deklica je izjavila, da bi šla prav rada za nekaj časa v župnišče v Novo Štifo ali Sodražico, manj rada h g. dekanu v Ribnico, to pa zato, ker se boji, da bi jo tam opazovali njeni nasprotniki iz neduhovniških vrst.

11. Lesjak sam bi bil pripravljen vzeti deklico na opazovanje za mesec dni ali največ šest tednov, če bo s tem ustregel škofovi želji. Tako bi imel priložnost za pogostejše in natančnejše opazovanje ekstaz in bi lahko napravil o tem zanesljivejša poročila. Obenem bi vsakemu radovednemu nepoklicanemu zijažu, posebno še g. Plaperju onemogočil pristop, stroki in po-

Rokopis župnika Lesjaka

klicu pa bi dal priložnost, da opravita svoja opazovanje z mirnim premislekom in brez motenj. Temu, da bi šla deklica v Novo Štífto, kamor bi šla najraje, pa nasprotuje iz trdnih razlogov.

Sam se vzdržuje vsake sodbe o zamaknjenki in prosi škofa, naj mu pove, ali je njegovo dosedanje obnašanje v skladu s škofovo željo, obenem naj ga tudi pouči o morebitnih prekrških in mu da navodila, kako naj ravna za naprej.

ŠKOFOV ODGOVOR

Na Lesjakov dopis je škof sam sestavil odgovor, katerega vsebina je v povzetku tale:

Pohvali ga, da se ni ravnal po dekankovih navodilih in ni javno naznanil prepoved obiskov na Gori, ker bi se ti verjetno s tem le še povečali. Tudi ravnanje nasproti Plaperju se zdi škofu pravilno, škoda le, da ni takega mnenja tudi g. Janež, kurat pri Novi Štífti, čeprav ga je pred letom dni sam na to opomnil, ko ga je Janež obiskal v Goričanah, da bi se s svojim škofom o tem pomenil. Tako pa se preko njega še naprej širi zanimanje za deklico. Zato je gotovo primerno, da se deklica za nekaj časa odstrani z Gore nekam, kjer po eni strani ne bo imela motečih obiskov, po drugi pa bo lahko opazovana od nepristranskih ljudi. Če je g. Lesjak pripravljen vzeti Magdaleno k sebi za šest tednov, mu to ordinariat rad dovoli, vendar naj pazi, da je ne bodo nadlegovali nepoklicani obiski. Tudi potem bi bilo seveda najboljše, če se Magdalena ne bi več vrnila v domače okolje, vse dokler njena nenavadna stanja ne pre-

Magdalenina škatlica s spominki iz Svete dežele

nehajo. Saj kaplan Žagar očitno ni sposoben skrbeti zanjo, pa tudi Plaper bi spet prihajal tja in vodil s seboj nepoklicane obiskovalce. Mogoče bi bilo najbolj primerno, če bi jo dali v oskrbo civilni bolnici v Ljubljani. Trenutno je treba paziti, da za Magdalenin odhod ne izve nihče, dokler ne bo na varnem, da ne bi prišlo do neljubih zapletov. V župnišču bi zaradi zlobnih jezikov ne bilo primerno, če bi dobila svojo lastno sobo, ampak naj jo župnik nastani med služinčadjo, seveda pa naj uživa vso potrebno telesno nego in duhovno oskrbo. O svojem opazovanju naj župnik občasno sporoča na škofijo. Končno ordinariat župnika ponovno opomni, naj se ne pozabi dotakniti, po možnosti pa naj tudi okusi nenavadno jed, ki jo deklica dobiva, vsekakor naj to jed natančno opiše. Seveda naj se vse napravi tako, da ne bo vznemirjalo prisotnega ljudstva, zato naj to stori raje takrat, ko bo deklica sama, in naj o vsem natančno sporoči ordinariatu.

pripravil France Baraga

¹ Janez Hiti, rojen 1820 v Sodražici, posvečen 1846, kaplan na Krki 1852, župnik na Homcu 1864–1879, potem beneficiat v Zalogu pri Cerkljah, kjer je umrl 1887.